

Stadsbyggnadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till gatu- och samhällsmiljönämnden

Datum:
2025-02-13

Diarienummer:
GSN-2025-00274

Handläggare:
Christer Åkerlund

Svar på initiativärende från Mats Gyllander (M) och Fredrik Björkman (M) om kollektivtrafikkörfält på Vaksalagatan samt frågan om trafiksignalanläggningen

Förslag till beslut

Gatu- och samhällsmiljönämnden beslutar

1. **att** besvara initiativärendet med föredragningen i ärendet.

Ärendet

Mats Gyllander (M) och Fredrik Björkman (M) har i ett initiativärende föreslagit att kollektivtrafikkörfälten på Vaksalagatan på sträckan mellan Vaksala torg och cirkulationsplatsen vid korsningen Vaksalagatan/Marknadsgatan regleras enligt samma princip som på Kungsgatan. Moderaterna föreslår också att trafiksignalanläggningen i korsningen Vaksalagatan/Tycho Hedéns väg justeras för bättre trafikflöde.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsbyggnadsförvaltningen. Ärendet medför inga konsekvenser sett ur barn-, jämställdhets- eller näringslivsperspektiven med föreliggande förslag till beslut.

Föredragning

Kollektivtrafikkörfälten beslutades den 11 november 2017. Åtgärden var en del i Framkollusprojektet som antogs av gatu- och samhällsmiljönämnden i december 2015 vars syfte är att minska restiderna för kollektivtrafiken inom Uppsala tätort och därmed förbättra konkurrenskraften gentemot bilen. Det är således ett led i arbetet med att

åstadkomma en ökad andel resande med kollektivtrafiken. Inför införandet av körfälten genomfördes samråd med Region Uppsala. Körfälten sträcker sig mellan Botvidsgatan och Marknadsgatan och upphör i anslutning till korsningar med tanke på allmän biltrafik som ska svänga in höger på korsande gator. Även taxitrafik tillåts i kollektivtrafikkörfälten. Behovet av kollektivtrafikkörfält är som störst under högt trafik. Övrig tid under dygnet, när andelen allmän biltrafik är låg, är bedömningen att körfälten för allmän biltrafik uppfyller framkomlighetsbehoven.

Aktuell del av Vaksalagatan har två körfält i varje riktning och ett antal oöverskådade övergångsställen. Med nuvarande ordning, där ett körfält i varje riktning är reglerat som kollektivtrafikkörfält, är det enklare för oskyddade trafikanter att korsa gatan eftersom det är färre motorfordon som föras i det högra körfältet. Som oskyddad trafikanter är det helt enkelt enklare att få en överblick över den motorfordonstrafik som kör på Vaksalagatan när man ska korsa gatan. Med en tidsreglering av kollektivtrafikkörfälten blir det tydligare och därmed mindre trafiksäkert för gångtrafikanter som ska korsa Vaksalagatan

Med hänvisning till ovan beskrivet anser stadsbyggnadsförvaltningen att trafikföreskrifterna om kollektivtrafikkörfälten ska vara oförändrade.

Trafiksignalerna i korsningen Tycho Hedens väg och Vaksalagatan är programmerade för lång grön tid för trafikflödena på båda gatorna. I rusningstrafiken är trafikvolymerna på båda gatorna ofta så pass stora att köer uppstår och att svängfälten vid sådana tillfällen kan blockeras. En omfördelning av gröntiden i korsningen, med minskad grön tid på Tycho Hedens väg till förmån för biltrafik på Vaksalagatan medför längre köer på Tycho Hedens väg. Tycho Hedens väg är utpekad som en del av stadens ringled (kallad hästskon) där även Kungsängsleden, Stålgatan och Bärbyleden ingår. Om framkomligheten på Tycho Hedens väg försämras ytterligare riskerar det att biltrafik förflyttas till mer centrala gator eller andra gator där det inte är lämpligt med ökad biltrafik.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet har inga ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 13 februari 2025
- Bilaga 1, Initiativärende från Mats Gyllander (M) och Fredrik Björkman (M) om tidsreglering för kollektivtrafikkörfält på Vaksalagatan

Stadsbyggnadsförvaltningen

Anna Axelsson
Biträdande stadsbyggnadsdirektör

Tidsreglering på Vaksalagatan

Den rådande trafiksituationen i Uppsala är besvärande. Flera samverkande faktorer bidrar till den rådande situationen, och olika åtgärder behövs för att komma tillrätta med situationen.

Vaksalagatan (VG) mellan Vaksala torg (VT) och cirkulationen VG – Marknadsgatan (MG) har god kapacitet. Vägen är viktig dels som tillfart till staden samt avledning från staden mot Gränby och vidare ut mot Österleden och väg 288.

VG's kapacitet begränsas dock av att ett körfält i vardera riktning reserverats med regleringen "Påbjudet körfält eller körbana för fordon i linjetrafik m.fl." vilket innebär att kapaciteten i praktiken halveras.

Konsekvensen av detta är bla att korsningen VG och Tycho hedens väg (THV) inte matas effektivt med köbildning på VG som konsekvens, vilket i sin tur försvårar övergång för fotgängare och cyklister i närliggande korsningar. Flödet begränsas även av svängande trafik vid Tövädersgatan och Regngatan, där svängande fordon stoppar flödet och förbikörning försvåras kraftigt.

Liknande reglering finns på Kungsgatan (KG). Regleringen är dock tidsbegränsad, vilket gör att KG kan användas mer effektivt under lågintensiva trafikperioder.

Vi föreslår därför att en liknande tidsreglering som på KG införs på sträckan VT – cirkulationsplatsen VG/MG i syfte att skapa ett mer effektivt trafikflöde. I första hand är det önskvärt att regleringen införs för dränerande trafik från staden, då det skulle öka flödet och minska köbildningen i stadskärnan.

Ljusregleringen vid VG-THV har diskuterats tidigare i nämnden, och det har då konstaterats att "rödtiden" är alltför lång, vilket medför blockering av svängfälten i korsningen och därför borde justeras för bättre flöde. För detta har det funnits förståelse i förvaltningen, men det har av olika anledningar inte kunnat genomföras. Det vore därför önskvärt att ett förnyat försök görs för att skapa bättre flöde i korsningen.

Vi yrkar att:

- Regleringen med påbjudet körfält eller körbana för fordon i linjetrafik m.fl. på sträckan Vaksala torg – cirkulationsplatsen VG/MG tidsregleras enligt samma princip som på Kungsgatan.
- Ljusregleringen i korsningen VG – THD justeras för bättre trafikflöde.

Fredrik Björkman (M)

Mats Gyllander (M)

Föreslagen sträcka markerad i blått.

Särskilt störningsdrabbade platser markerade med cirkel.

